C/2026/4078

24.7.2026

KOMISJONI ARVAMUS,

2. juuni 2026,

Itaalia poolt vastavalt määruse (EL) 2016/399 (Schengeni piirieeskirjad) artikli 27a lõikele 3 oma maismaapiiril Sloveeniaga piirikontrolli taaskehtestamise vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

(C/2026/4078)

(1) Vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikele 2 moodustab liit oma kodanikele vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva sisepiirideta ala, kus isikute vaba liikumine on tagatud koos välispiirikontrolli, varjupaiga ja sisserändega ning kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemisega seotud asjakohaste meetmete rakendamisega.

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määruse (EL) 2016/399 (mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju) (Schengeni piirieeskirjad) (kodifitseeritud tekst) ([1]) artikli 25 kohaselt võib liikmesriik avalikku korda või sisejulgeolekut ähvardava tõsise ohu korral erandkorras ja ajutiselt taaskehtestada piirikontrolli kõikidel või teatavatel sisepiirilõikudel. Seda tuleks teha üksnes viimase abinõuna ning piirikontrolli ajutise taaskehtestamise ulatus ei tohiks olla suurem ega selle kestus pikem, kui on rangelt vajalik tuvastatud tõsisele ohule reageerimiseks.

(3) Schengeni piirieeskirjade artikli 25a lõikes 4 on sätestatud, et kui liikmesriik kavatseb eeldatava tõsise ohu kõrvaldamiseks taaskehtestada sisepiiridel piirikontrolli, peab ta teavitama Euroopa Parlamenti, nõukogu, komisjoni ja teisi liikmesriike sellise kontrolli kavandatavast taaskehtestamisest vähemalt neli nädalat ette või võimalikult kiiresti, kui sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise tinginud asjaolud saavad liikmesriigile teatavaks vähem kui neli nädalat enne kavandatavat piirikontrolli taaskehtestamist.

(4) Schengeni piirieeskirjade artikli 27a lõike 3 kohaselt peab komisjon pärast seda, kui ta on saanud teate sisepiiridel piirikontrolli pikendamise kohta vastavalt artikli 25a lõikele 4, esitama juhul, kui piirikontrolli pikendamisega kaasneb sisepiiridel pidev piirikontroll kestusega kokku kauem kui 12 kuud, oma arvamuse sellise piirikontrolli vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta.

(5) Sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise ja pikendamise raamistikku muudeti oluliselt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2024/1717 ([2]), mis jõustus 10. juulil 2024. Kõikide Schengeni piirieeskirjade III jaotise II peatükis nimetatud tähtaegade algust on seetõttu arvestatud alates kõnealusest kuupäevast.

(6) Itaalia ametiasutused teatasid 18. novembri 2024. aasta kirjaga Schengeni piirieeskirjade artikli 25a alusel piirikontrolli taaskehtestamisest sisepiiril Sloveeniaga kuueks kuuks – alates 19. detsembrist 2024 kuni 18. juunini 2025.

(7) Itaalia ametiasutused teatasid 16. mai 2025. aasta kirjaga selle piirikontrolli taaskehtestamise pikendamisest veel kuue kuu võrra – alates 19. juunist 2025 kuni 18. detsembrini 2025.

([1]) ELT L 77, 23.3.2016, lk 1.
([2]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuni 2024. aasta määrus (EL) 2024/1717, millega muudetakse määrust (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (ELT L, 2024/1717, 20.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1717/oj).

(8) Itaalia ametiasutused teatasid 18. novembri 2025. aasta kirjaga selle piirikontrolli taaskehtestamise pikendamisest veel täiendava kuue kuu võrra – alates 19. detsembrist 2025 kuni 18. juunini 2026.

(9) 6. märtsil 2026 esitas Itaalia kooskõlas Schengeni piirieeskirjade artikli 33 lõikega 2 sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamist ja pikendamist käsitleva aruande, mis hõlmas ajavahemikku 21. oktoobrist 2023 kuni 18. detsembrini 2025.

(10) Itaalia kaasati sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamist käsitlevasse komisjoni struktureeritud dialoogi. Pärast Itaalialt piirikontrolli pikendamist käsitleva teate saamist on struktureeritud dialoog jätkunud Schengeni piirieeskirjade artikli 27a lõikega 4 ette nähtud konsultatsiooniprotsessi raames.

(11) Praegust olukorda sisepiiridel kirjeldati 23. aprilli 2025. aasta aruandes Schengeni ala olukorra kohta ([3]) ja seda arutatakse korrapäraselt Schengeni nõukogus.

(12) Nagu on sätestatud Schengeni piirieeskirjade artikli 27a lõikes 3, peab komisjon pärast seda, kui ta on saanud teate sisepiiridel piirikontrolli pikendamise kohta vastavalt artikli 25a lõikele 4, esitama juhul, kui piirikontrolli pikendamisega kaasneb sisepiiridel pidev piirikontroll kestusega kokku 12 kuud, oma arvamuse sellise piirikontrolli vajalikkuse ja proportsionaalsuse kohta. See kohustus tekkis pärast seda, kui 16. mail 2025 saadi teade kõigil maismaa sisepiiridel piirikontrolli pikendamise kohta.

(13) Pärast kõigi eespool nimetatud teadete hindamist, mida täiendati Itaalia poolt konsulteerimisprotsessi raames esitatud teabega ja muude avalikult kättesaadavate ametlike dokumentidega, võtab komisjon vastu järgmise arvamuse.

TEADETE JA ARUANDE HINDAMINE

I. VORMINÕUDED

(14) Schengeni piirieeskirjadega on teavitamisraamistikus kehtestatud liikmesriikidele mitu vormilist kohustust.

(15) Komisjon kinnitab, et Itaalia edastas sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamist ja pikendamist käsitlevad teated kooskõlas Schengeni piirieeskirjade artikli 25a lõikes 4 sätestatud tähtaegadega, st hiljemalt neli nädalat enne sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise või pikendamise jõustumist.

(16) Komisjon märgib, et viimased teated esitati vastavalt komisjoni rakendusotsusega (EL) 2025/315 ([4]) selleks otstarbeks kehtestatud vormile.

(17) Pärast teadete saamist sai komisjon Itaalia ametiasutustelt sisepiiridel piirikontrolli pikendamist käsitleva konsultatsiooniprotsessi käigus täiendavaid üksikasjalikke operatiivandmeid.

(18) Komisjon märgib, et Schengeni piirieeskirjade artikli 33 lõike 2 kohaselt tuli aruanne sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise ja pikendamise kohta esitada 19. detsembril 2025 (pärast 12 kuu möödumist), ent esitati 6. märtsil 2026.

([3]) COM(2025) 185 final.

([4]) Komisjoni 14. veebruari 2025. aasta rakendusotsus (EL) 2025/315, millega kehtestatakse sisepiiridel piirikontrolli ajutisest taaskehtestamisest või pikendamisest teatamise vorm (ELT L, 2025/315, 17.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/315/oj).

II. VAJALIKKUS JA PROPORTSIONAALSUS

Itaalia ametiasutuste seisukoht

(19) Itaalia ametiasutused viitavad avalikku korda ja sisejulgeolekut ähvardavale tõsisele ohule. Sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise eesmärk on vähendada kolmandate riikide kodanike ebaseaduslikku liikumist ja mööda Balkani rändeteed liikuvatesse rändevoogudesse terroristide sisseimbumise ohtu.

(20) Seoses julgeolekuolukorraga viitavad Itaalia ametiasutused ülemaailmsetele julgeolekusuundumustele, sealhulgas Venemaa jätkuvale agressioonisõjale Ukraina vastu ja olukorrale Lähis-Idas, millel võib olla otsene mõju julgeolekule Schengeni alal ja eelkõige Itaalia territooriumil.

(21) Seda julgeolekuohtu suurendasid veelgi 24. detsembril 2024 alanud katoliku kiriku juubeliaasta, mis meelitas kogu maailmast Rooma arvukalt palverändureid ja turiste, ning samuti 2026. aasta veebruaris ja märtsis Itaalia korraldatud taliolümpia- ja taliparalümpiamängud, mille ajal võisid äärmusliku vägivalla sihtmärgiks saada eri paigad ja osalevad sportlased ning avaliku elu tegelased kogu maailmast.

(22) Itaalia ametiasutused osutavad järgmisele:

— oht, et jätkuvad konfliktid õhutavad ebaseaduslikke rändevooge, millesse võivad imbuda radikaliseerunud isikud;

— Balkani rändetee – mille kaudu konfliktipiirkondadest tagasipöörduvad välisvõitlejad võivad siseneda Schengeni alale – läbilaskvus terrorismivastase võitluse strateegilise analüüsi komitee hinnangu põhjal;

— inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamisega tegelevate kuritegelike võrgustike jõuline kohalolek Itaalia-Sloveenia piiril ning vajadus tõhustada ennetusmeetmeid ja tugevdada kontrolli riiki sisenemise üle.

(23) Itaalia ametiasutused teatavad sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise tagajärjel saadud märkimisväärsetest tulemustest selliste isikute kinnipidamisel, kelle kohta on Schengeni infosüsteemi (SIS) sisestatud hoiatusteade, ning olulistest tulemustest inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise uurimisel. Itaalia-Sloveenia piiril tuvastati ajavahemikul 21. oktoobrist 2023 kuni 1. märtsini 2026 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1862 ([5]) artikli 36 lõigete 3 ja 4 kohase SISi hoiatusteate alusel 401 isikut ning vahistati kokku 594 isikut, sealhulgas 260 isikut ebaseaduslikule rändele kaasaaitamise ja 334 isikut muude kuritegude eest. Lisaks avastasid Itaalia ametiasutused samal ajavahemikul 10 100 ebaseaduslikult piiri ületavat isikut, kellest 3 791 taotlesid rahvusvahelist kaitset ja 5 468-l keelati riiki siseneda.

(24) Itaalia ametiasutused juhivad tähelepanu suuremale paindlikkusele, järelevalvesuutlikkusele ja teabe kättesaadavusele, mida õiguskaitseasutustele pakub sisepiiridel taaskehtestatud piirikontroll, mis võimaldab teostada piirikontrolli-toiminguid.

(25) Itaalia ametiasutused väidavad, et sisepiiridel taaskehtestatud piirikontrollil on heidutav mõju inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetajatele ja ebaseaduslikule liikumisele.

(26) Viidates tõhusate tagasivõtmiste väikesele arvule, märgivad Itaalia ametiasutused, et Itaalia ja Sloveenia vaheline tagasivõtmisalane koostöö üksi ei anna piisavaid tulemusi.

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1862, 28. november 2018, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalases koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj).

(27) Itaalia ametiasutused väidavad, et piirikontroll sisepiiridel põhineb riskianalüüsil ja toimub sihipäraselt, et vähendada miinimumini selle mõju kaupade ja isikute piiriülesele liikumisele.

(28) Itaalia ametiasutused märgivad, et piiril tehtava kontrolli raames väljastatakse sisenemiskeeld üksnes tuvastatud ohuga seotud põhjustel.

Komisjoni tähelepanekud

(29) Itaalia ametiasutused on esitanud teabe sisejulgeolekut ja avalikku korda ähvardavate tuvastatud tõsiste ohtude eri aspektide kohta ning argumendid taaskehtestatud piirikontrolli vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhjendamiseks.

(30) Kuigi keeruline ülemaailmne julgeolekuolukord võib tekitada suurt muret liikmesriikide riikliku julgeoleku pärast, ei anta teadetes piisavalt teavet selle kohta, kuidas ülemaailmne julgeolekukeskkond mõjutab konkreetselt Itaaliat, eelkõige tema piiril Sloveeniaga, hoolimata suurest arvust isikutest, kes on tuvastatud määruse (EL) 2018/1862 artikli 36 lõike 3 või 4 kohase SISi hoiatusteate alusel, et tõkestada kuritegusid ja ennetada avalikku julgeolekut ähvardavaid ohte ning samuti riigi sise- või välisjulgeolekut ähvardavaid tõsiseid ohte.

(31) Kuigi Itaalia-Sloveenia maismaapiir on osa Balkani rändeteest, mida mööda liiguvad paljud ebaseaduslikud rändajad, jääb ebaselgeks, kuidas realiseeruvad katoliku kiriku juubeliaasta või taliolümpia- ja taliparalümpiamängudega seotud riskid just Itaalia-Sloveenia piiril võrreldes Itaalia teiste sisepiiridega.

(32) Itaalia rändeolukord on keeruline. Komisjon märgib samuti, et Itaalia ametiasutused on väljendanud õigustatud muret seoses ohuga, et terrorirühmituste liikmed imbuvad rändevoogudesse ja on seotud organiseeritud kuritegevusega, tegeledes uimasti- ja inimkaubandusega ning inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamisega.

(33) Nii nagu mis tahes muud liiki politseikontrollid liikmesriigi territooriumil ja eelkõige piirialadel, võib sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamine aidata pidada kinni terroriste, inimeste ebaseaduslikult üle piiri toimetajaid või muus organiseeritud kuritegevuse vormis kahtlustatavaid isikuid. Itaalia ametiasutused ei ole aga esitanud teavet selle kohta, kui sageli on see oht sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise raames realiseerunud või avastatud.

(34) Teadetes on esitatud üksnes piiratud analüüs selle kohta, miks alternatiivsed meetmed, sealhulgas politseikontroll piirialadel ja piiriülene politseikoostöö, ei ole sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise asemel piisavad ning millised õiguslikud ja/või praktilised takistused tuleb kõrvaldada, et asendada piirikontroll sisepiiridel alternatiivsete meetmetega.

(35) Teadetes ei ole esitatud konkreetseid põhjendusi sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise otsuse geograafilise ja ajalise kohaldamisala valiku kohta. Ei ole selgitatud, miks tundub kõige sobivam just kuuekuuline, mitte lühem periood. Kuigi komisjon võtab teadmiseks Itaalia ametiasutuste esitatud argumendid, mis on konkreetselt seotud Sloveenia-Itaalia piiri asukohaga Lääne-Balkani rändetee lõpus, ei esitatud selgitust selle kohta, mis eristab sellel piiril esinevaid rände- ja julgeolekuohte sarnastest ohtudest Itaalia muudel sisepiiridel, kus piirikontrolli taaskehtestamist ei peetud vajalikuks.

(36) Kuigi kontrolli rõhuasetus võib olla avaliku julgeoleku ja sisejulgeolekuga seotud sisenemistingimustel, näib sisenemiskeelu saanud ebaseaduslikult riiki sisenevate kolmandate riikide kodanike arv viitavat sellele, et sisepiiridel tehtava piirikontrolli käigus võetakse siiski arvesse muid sisenemistingimusi. Seda kinnitab ka asjaolu, et Itaalia tugineb sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise täiendava alusena ebaseaduslikule rändele ja ebaseaduslikule teisesele rändele.

(37) Kolmandate riikide kodanike ebaseaduslik teisene ränne võib olla sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise aluseks, kui see ebaseaduslik liikumine kujutab endast tõsist ohtu avalikule korrale või sisejulgeolekule. Sellega seoses on Schengeni piirieeskirjade artikli 25 lõike 1 punktis c viidatud konkreetselt olukorrale, kus kolmandate riikide kodanike ootamatu ulatuslik ebaseaduslik liikumine liikmesriikide vahel koormab hästi ette valmistatud pädevate asutuste üldisi ressursse ja suutlikkust märkimisväärselt ning seab tõenäoliselt ohtu sisepiirikontrollita ala üldise toimimise.

(38) Hiljutised andmed näitavad, et liidus on rändeolukord märkimisväärselt paranenud. Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet täheldas 2024. aastal ebaseaduslike piiriületuste arvu järsku vähenemist, sealhulgas Lääne-Balkani rändeteel. See langussuundumus jätkus 2025. aastal tänu suurematele ühistele jõupingutustele ELi välispiiride kaitsmiseks ning seda ei saa seostada üksnes Itaalia sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamisega. ELi integreeritud olukorrateadlikkuse ja analüüsi aruande andmetel vähenes 2025. aastal Lääne-Balkani rändeteel toimunud ebaseaduslike piiriületuste koguarv kolmandat aastat järjest, kahanedes 41 % (12 687 juhtumit 2025. aastal võrreldes 21 637 juhtumiga 2024. aastal). See viitab sellele, et surve Sloveenia-Itaalia piiril ei jää tõenäoliselt samaks.

(39) Sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamine ei muuda Itaalia kohustusi, mis tulenevad varjupaika ja tagasisaatmist reguleerivatest ELi õigusnormidest. Sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamine võib aidata avastada liikmesriigi territooriumile ebaseaduslikult sisenemise juhtumeid, hõlbustada kiiret tagasivõtmist sisepiiril ning tagada rahvusvahelist kaitset taotlevate isikute ebaseadusliku liikumise viivitamatu avastamise, mis võimaldab nõuetekohaselt kohaldada Dublini määruse ([6]) norme, mis käsitlevad vastutuse jagamist varjupaigataotluse läbivaatamise eest.

(40) Sloveenia piiril asuvast 57 piiripunktist 13s tehakse piirikontrolli pigem staatilisel kui dünaamilisel viisil.

(41) Komisjon märgib, et sisepiiridel mobiliseeritud inimressursse ei saa seetõttu kasutada Itaalia välispiiril ega teha kättesaadavaks alternatiivsete meetmete rakendamiseks.

III. ALTERNATIIVSED MEETMED

Itaalia ametiasutuste seisukoht

(42) Itaalia ametiasutused teatavad tihedast politseikoostööst kõigi naaberliikmesriikidega. See hõlmab operatiivteabe vahetamist igakuistel tehnilistel koosolekutel, kuhu on kaasatud Sloveenia, Horvaatia ja Austria. Sisepiiridel Sloveeniaga tehakse mitu korda kuus ühispatrulle ning 2025. aastal (kuni 2. novembrini) tehti kokku 226 ühispatrulli, mis takistasid 414 kolmanda riigi kodaniku ebaseaduslikku riiki sisenemist.

(43) Alates 2023. aasta novembrist on Itaalia välja töötanud uusi algatusi operatiivkoostöö tugevdamiseks piirkondlikul tasandil ning neid kiiresti edasi arendanud. 20. jaanuaril 2025 allkirjastasid Sloveenia, Horvaatia ja Itaalia kolmepoolse vastastikuse mõistmise memorandumi, milles need riigid leppisid kokku ühispatrullide kasutuselevõtmises, eesmärgiga kaotada vajadus taaskehtestada sisepiiridel piirikontroll. Sisepiiridel Sloveeniaga tehakse mitu korda kuus ühispatrulle ning 2025. aastal tehti kokku 255 ühispatrulli ja 2026. aastal (kuni 22. veebruarini) 27 ühispatrulli, mis takistasid 2025. aastal 486 kolmanda riigi kodaniku ja 2026. aastal 46 kolmanda riigi kodaniku ebaseaduslikku riiki sisenemist (kuni 22. veebruarini).

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 604/2013, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku või kodakondsuseta isiku esitatud rahvusvahelise kaitse taotluse läbivaatamise eest (ELT L 180, 29.6.2013, lk 31).

(44) 2025. aasta kolmepoolse vastastikuse mõistmise memorandumi alusel on tehtud kiireid edusamme kolmepoolsete patrullide kasutuselevõtmises Horvaatia välispiiril Bosnia ja Hertsegoviinaga. 2025. aasta juunis alustati esimeste katsepatrullidega, kusjuures segapatrullid teostavad piiril kontrolli ning patrull- ja vaatlustegevust, tehes samal ajal koostööd piiriülese kuritegevuse vastu võitlemiseks ja tõhusaks teabevahetuseks. Kolmepoolsed patrullid pidid kavakohaselt kestma kuni 12. detsembrini 2025 ja jätkuma 2026. aasta kevadel, ent see on praegu arutlusel. Selleks et hõlbustada teabevahetust, et võidelda Balkani rändeteel toimuva ebaseadusliku rände vastu, toimuvad kord kuus kolmepoolsed tehnilised kohtumised.

(45) Itaalial on Sloveeniaga sõlmitud tagasivõtuleping, kuid ta märgib, et seda ei rakendata tõhusalt, kuna tagasivõetud kolmandate riikide kodanike arv on väike võrreldes nende isikute arvuga, kelle saaks tagasi võtta. Itaalia väidab, et kui tagasivõtmisalast koostööd parandataks, võib see tulemuslikult takistada kolmandate riikide kodanike ebaseaduslikku liikumist. Selleks on Itaalia võtnud vastu vajalikud muudatused riigisiseses õiguses, et võimaldada Schengeni piirieeskirjade artikli 23a kohase üleandmismenetluse kohaldamiseks praktilise korra kokkuleppimist, andes piirkondlikule halduskohtule pädevuse menetleda üleandmismeetme kohta esitatavaid kaebusi ([7]). Itaalia ametiasutused kavatsevad teha Sloveenia ametiasutustega tihedat koostööd, et teha edusamme üleandmismenetluse rakendamisel.

Komisjoni tähelepanekud

(46) Komisjon võtab teadmiseks, et Itaalia on aktiivselt kohaldanud sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamisega kaasnevaid ja selle mõju piiravaid alternatiivseid meetmeid. Eelkõige võtab ta teadmiseks Itaalia-Sloveenia piiril toimunud ühispatrullide tulemused.

(47) Itaalia on aktiivselt osalenud Europoli tegevuses ebaseadusliku rände ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastu võitlemisel, sealhulgas sisserändajate ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastases Euroopa keskuses, EMPACTi Lääne-Balkani rakkerühmas ja operatiivrakkerühmas ZEBRA.

(48) Itaalia osaleb aktiivselt piirkondlikus rände- ja julgeolekualases koostöös. Võttes mitmesuguseid kahepoolseid meetmeid ning osaledes aktiivselt Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti operatsioonides, sealhulgas kogu rändeteed hõlmava lähenemisviisi raames, mis hõlmab Lääne-Balkani rändeteed, tegeleb ta ennetavalt rändeprobleemidega päritolu- ja transiidiriikides.

(49) Itaalia on teinud suuri edusamme piiri- ja politseiasutuste vahelise piirkondliku koostöö tugevdamisel, sealhulgas kolmepoolsete patrullide kasutuselevõtmisel Schengeni välispiiril Sloveenia, Horvaatia ja Itaalia vahel 20. jaanuaril 2025 sõlmitud kolmepoolse vastastikuse mõistmise memorandumi alusel. Need algatused on näited edukatest alternatiivsetest meetmetest, mille eesmärk on tegeleda rände- ja julgeolekuprobleemidega.

(50) ELi ning Bosnia ja Hertsegoviina vaheline staatust käsitlev kokkulepe võimaldab kasutada Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti ühisoperatsioonide raames Bosnias ja Hertsegoviinas alalist korpust. See staatust käsitlev kokkulepe kehtib ajutiselt. 5. novembri 2025. aasta seisuga on seitsmesse Bosnia ja Hertsegoviina piiripunkti ja Sarajevo lennujaama lähetatud ühisoperatsiooni raames üle 100 piirivalvuri. Võttes arvesse Bosnia ja Hertsegoviina keskset rolli Balkani rändeteel, on selle staatust käsitleva kokkuleppe kohaldamine oluline samm, et tegeleda ebaseadusliku rände ja julgeolekuprobleemidega, mis on aluseks Itaalia otsusele taaskehtestada sisepiiridel piirikontroll. Komisjon märgib, et Sloveenia ja Itaalia vahelise tagasivõtulepingu praegune kohaldamine ei ole eriti tulemuslik, ja tunnistab selle piiratud hoiatavat mõju. Komisjon tunnustab Itaalia ametiasutuste aktiivset tööd Schengeni piirieeskirjade artikli 23a kohase üleandmismenetluse rakendamisel.

(51) Komisjon toonitab, et kui sisepiiridel ei ole piirikontrolli taaskehtestatud, võivad liikmesriikide ametiasutused siiski jätkata avaliku võimu teostamist, sealhulgas juhul, kui selle eesmärk on vähendada ebaseaduslikku rännet sisepiirialadel.

([7]) 24. veebruari 2026. aasta dekreetseaduse nr 23 (millega muudeti 25. juuli 1998. aasta seadusandliku dekreedi nr 286 artiklit 10) artikkel 29.

(52) Itaalia ametiasutuste esitatud teabe põhjal on raske kindlaks teha, miks ei saa tõhustatud piiriülene politseikoostöö, mida täiendavad politseikontrollid piirialadel, olla sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamisele piisav alternatiiv, millel on potentsiaalselt tugev hoiatav mõju.

(53) Komisjon väidab, et Schengeni piirieeskirjade artikli 23 alusel on endiselt võimalik viia kontrolle piiril läbi viisil, nagu neid praegu tehakse, nimelt riskipõhiste pisteliste kontrollide vormis, ilma et oleks vaja piirikontrolli sisepiiridel ametlikult taaskehtestada või teha julgeolekualaseid kompromisse, tingimusel et nendel kontrollidel ei ole samaväärset toimet kontrollidega piiril, mistõttu peavad nende sagedus, intensiivsus ja kestus jääma piiratuks ([8]).

(54) Komisjon tuletab meelde, et kui Itaalia otsustab asendada sisepiiridel piirikontrolli politseikontrolliga, võimaldab Schengeni piirieeskirjade artikkel 25 jätkuvalt Itaalia ametiasutustel sisepiiridel piirikontrolli viivitamata taaskehtestada, et reageerida ootamatult ettenägematute sündmuste tõttu tekkinud tõsisele ohule, mis mõjutab avalikku korda ja riigi julgeolekut.

IV. LEEVENDUSMEETMED

Itaalia ametiasutuste seisukoht

(55) Itaalia ametiasutused väidavad, et piirikontrolli tehakse vastavalt komisjoni soovitusele (EL) 2024/268 ([9]) sihipäraselt ja dünaamiliselt riskianalüüsi alusel, et leevendada taaskehtestatud piirikontrolli mõju heausksetele reisijatele ja piiralade elanikkonnale.

(56) Piiril tehtava kontrolli intensiivsus piirdub nende sisenemistingimuste kontrollimisega, mis on asjakohased sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamise aluseks oleva tõsise ohu kõrvaldamiseks, vähendades sellise kontrolli mõju kontrollitavatele isikutele ja piiriülese liikluse sujuvusele.

(57) Taaskehtestatud piirikontrolli mõju on olnud väike ja liiklus on üldiselt sujuv. Sellega seoses ei ole kaebusi seni esitatud.

Komisjoni tähelepanekud

(58) Itaalia ametiasutuste esitatud teated näitavad, et nad on võtnud kohustuse leevendada sisepiiridel tehtava piirikontrolli mõju, nagu on nõutud Schengeni piirieeskirjade artikli 26 lõikes 3.

(59) Piiriülesele reisimisele avalduva mõju piiramiseks toimub piirikontroll maismaa sisepiiril Sloveeniaga sihipäraselt ja riskipõhiselt.

(60) Itaalia on komisjoni juhtimisel ja tihedas koostöös naaberliikmesriikidega võtnud meetmeid, et tagada liikluse sujuvus sisepiiridel, kus piirikontroll on taaskehtestatud.

(61) Itaalia on vastavalt Schengeni piirieeskirjade artiklile 42b teatanud oma piirialadest.

(62) Puudub konkreetne teave selle kohta, millist mõju avaldab sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamine piirialadele, mida sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamine kõige rohkem puudutab, nimelt Gorizia, Udine ja Trieste provintsidele, isegi kui selle mõju võib olla piiratud.

([8]) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 21. juuni 2017, kriminaalasi, milles süüdistatav on A, C-9/16 (ELT C 277, 21.8.2017, lk 10).

([9]) Komisjoni 23. novembri 2023. aasta soovitus (EL) 2024/268, mis käsitleb liikmesriikidevahelist koostööd seoses tõsiste sisejulgeolekut ja avalikku korda ähvardavate ohutudega sisepiirikontrollita alas (ELT L, 2024/268, 17.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/268/oj).

(63) Sloveenia ametiasutused kinnitavad, et sisepiiridel tehtava piirikontrolli mõju on piiratud. Kahepoolsete kontaktide tulemusena on võetud meetmeid, et vähendada Fernetiči/Fernetti piiripunkti suurt ummikut, mis tulenes liikluse ümbersuunamisest Razdrto-Vipava kiirteel tehtud teetööde tõttu.

V. SOOVITUSED

(64) Schengeni ala tõrgeteta toimimine sõltub varjupaigaküsimusi käsitleva liidu *acquis*' täielikust ja tulemuslikust rakendamisest. Rände- ja varjupaigaleppe kohaldamise algus 2026. aasta juunis on oluline tõukejõud, et lahendada kolmandate riikide kodanike ebaseaduslikku teisest rännet puudutavad probleemid või ebaseadusliku rändega seotud rände- ja julgeolekuprobleemid – need on probleemid, millele tuginedes on Itaalia õigustanud sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestamist.

(65) Liidu õigusega on juba ette nähtud mitmesugused vahendid, mis aitavad Itaalia tõstatatud ja julgeolekuaspektidega seotud probleeme lahendada. Liikmesriigid peaksid täiel määral ära kasutama julgeolekut ja õiguskaitsealast koostööd tugevdavaid olemasolevaid mehhanisme. Need on Prüm II määrus, uus Schengeni infosüsteem ning uued õigusaktid reisijaid käsitleva eelteabe ja broneeringuinfo kohta ([10]). Välispiire kindlustab veelgi EESi ja ETIASe kasutuselevõtt ([11]).

(66) Lisaks tehakse vastavalt rände- ja varjupaigaleppe osaks olevale taustakontrolli määrusele ([12]) nii välispiiridel kui ka riigi territooriumil toimuva taustakontrolli osana kõiki asjaomaseid andmebaase hõlmav julgeolekukontroll.

(67) Itaalia ametiasutused peaksid arendama Horvaatia, Sloveenia ja Austriaga koostööd ja teabevahetust, sealhulgas vaatama asjakohaselt läbi olemasolevad kahepoolsed tagasivõtulepingud või -kokkulepped ja/või sõlmima Schengeni piirieeskirjade artikli 23a kohase üleandmismenetluse kohaldamise praktilise korra, samuti vaatama läbi oma kahepoolsed politseikoostöö lepingud naaberliikmesriikidega.

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/982, 13. märts 2024, milles käsitletakse politseikoostöö raames toimuvat automatiseeritud andmete otsingut ja vahetust ning millega muudetakse nõukogu otsuseid 2008/615/JSK ja 2008/616/JSK ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) 2018/1726, (EL) 2019/817 ja (EL) 2019/818 (Prüm II määrus) (ELT L, 2024/982, 5.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/982/oj); Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1862, 28. november 2018, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist politseikoostöös ja kriminaalasjades tehtavas õigusalases koostöös ning millega muudetakse nõukogu otsust 2007/533/JSK ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1986/2006 ning komisjoni otsus 2010/261/EL (ELT L 312, 7.12.2018, lk 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1862/oj); Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/13, 19. detsember 2024, mis käsitleb reisijaid käsitleva eelteabe kogumist ja edastamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimise ks ja nende eest vastutusele võtmiseks ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/818 (ELT L, 2025/13, 8.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/13/oj); Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/681, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks (ELT L 119, 4.5.2016, lk 132, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/681/oj).

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/2226, 30. november 2017, millega luuakse riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteem liikmesriikide välispiire ületavate kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise ja riigist lahkumise andmete ja sisenemiskeeluandmete registreerimiseks ning määratakse kindlaks riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemile õiguskaitse eesmärgil juurdepääsu andmise tingimused ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ning määruseid (EÜ) nr 767/2008 ja (EL) nr 1077/2011 (ELT L 327, 9.12.2017, lk 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj); Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2018/1240, 12. september 2018, millega luuakse Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteem (ETIAS) ning muudetakse määrusi (EL) nr 1077/2011, (EL) nr 515/2014, (EL) 2016/399, (EL) 2016/1624 ja (EL) 2017/2226 (ELT L 236, 19.9.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1356, 14. mai 2024, millega kehtestatakse kolmanda riigi kodanike taustakontroll välispiiridel ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 767/2008, (EL) 2017/2226, (EL) 2018/1240 ja (EL) 2019/817 (ELT L, 2024/1356, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1356/oj).

(68) Komisjon julgustab Itaaliat tuginema oma edukale koostööle asjaomases piirkonnas asuvate liikmesriikide ja kolmandate riikidega ning tugevdama veelgi piirivalveasutuste ja muude õiguskaitseasutuste vahelist ühist operatiivkoostööd, sealhulgas ühis- ja segapatrullide kaudu.

(69) Komisjon soovitab Itaalial kõrvaldada kõik õiguslikud või tegevuslikud tõkked, mis võivad takistada alternatiivsete meetmete tulemuslikku kasutamist. Komisjon tunneb heameelt Schengeni piirieeskirja artikli 23a kohase üleandmismenetluse rakendamisel tehtud edusammude üle.

(70) Itaalia ametiasutused peaksid tagama piiriülese liikluse sujuvuse ka kavandatavate taristutööde ajal.

(71) Komisjon rõhutab, et alternatiivsete meetmete, sealhulgas piiriülese politseikoostöö, uue üleandmismenetluste ja tehnoloogiliste lahenduste kasutamine võib olla tõhusam ja tulemuslikum vahend julgeoleku kõrge taseme tagamiseks, ilma et oleks vaja sisepiiridel piirikontrolli taaskehtestada, ning seetõttu tuleks neid kasutada.

(72) Itaalia ametiasutused peaksid töötama selle nimel, et kaotada järk-järgult sisepiiridel piirikontroll, tuginedes sihipärasele lähenemisviisile, mis on kohandatud vastavalt olukorrale Itaalia-Sloveenia maismaapiiril ja ohule, kasutades täielikult ära komisjoni soovituses (EL) 2024/268 sätestatud olemasolevaid alternatiivseid meetmeid ja Schengeni piirieeskirjade kohaseid võimalusi, mis tugevdavad ja täiendavad olemasolevaid meetmeid.

(73) Komisjon leiab, et edukas koostöö naaberliikmesriikide ja kolmandate riikidega ning alternatiivsete meetmete kohaldamine loovad tugeva aluse, mille põhjal Itaalia saab nüüd teha tööd sisepiiridel piirikontrolli järkjärguliseks kaotamiseks, ilma et ta peaks tegema kompromisse oma julgeoleku või rändekontrolli valdkonnas. Komisjon hoiab selle eesmärgi saavutamiseks tihedat sidet kõigi asjaomaste liikmesriikidega.

Brüssel, 2. juuni 2026

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Magnus BRUNNER